

Handbok för lärare om språkinläring

Språkinläring är en lång process. Det kan ta flera år för en elev att lära sig det lokala språket på en så pass hög nivå att de enkelt kan lära sig andra ämnen i skolan.

Denna handbok går igenom vad lärare kan förvänta sig när de arbetar med flyktingbarn som håller på att lära sig det lokala språket.

INNAN DU BÖRJAR

Lärare som välkomnar flerspråkiga elever i sina klassrum oroar sig kanske över hur elevernas språkliga och akademiska behov ska tillgodoses. Denna handbok ger lärare en översikt över bra övningar som ger stöd åt flerspråkiga elever.

ÅLDER 6-11

SPRÅKFÄRDIGHETER BLAND BARN

Vad man kan förvänta sig

Elever lär sig snabbt **språket som används i sociala sammanhang** genom att umgås med sina klasskamrater. En del barn uppvisar sociala språkfärdigheter redan efter 6 månader, men en tyst period på 3-6 månader anses vara normalt (British Council). Under en period förstår barnen det nya språket bättre än de talar det.

Dessutom utvecklar många barn snabbt sociala färdigheter genom lek och interaktion med skolkamrater (dvs. lekar på lekplatsen, småprat på lunchen), medan det kan ta längre tid att uppnå akademisk kompetens. För att barn ska **lära sig ett akademiskt språk måste vokabulär och grammatik som används i klassrummet läras ut explicit** (Cummins 1999).

Språkelever kan behöva höra ett nytt ord **40 gånger eller mer innan de har förvärvat det så att de själva kan använda det på rätt sätt och med korrekt grammatik**. Bli inte förvånad om en elev verkar förbryllad över ett ord som kan ha varit framträdande under vissa lektioner.

När en elev har lärt sig tillräckligt med grundläggande vokabulär för att förstå lite av det som händer i klassrummet, börjar hjärnan naturligt att prioritera struktur, och då blir ordkategorin (substantiv, verb, partikel) viktigare för språkelevens hjärna än valet av "rätt" ord. **Inlärningsstruktur är osynlig och kräver mycket mer hjärnenergi än inläringen av delarna som passar in i strukturen.**

Du kanske märker att eleverna verkar prestera bra eller "förstår" en dag, och sedan tar ett steg tillbaka nästa dag. Detta är normalt. Om en elev blandar ihop något som du trodde att de hade lärt sig är det sannolikt så att hjärnan antingen behöver få något annat på plats för att förankra den nya kunskapen eller har börjat brottas med något nytt.

Läs- och skrivkunskap (t.ex. förståelse för hur ljuden länkas samman med bokstäverna) överförs från ett barns modersmål till det nya språket (Durgunoglu 2002). **Barn som har större exponering för läs- och skrivkunskap på sitt modersmål har lättare att överföra läs- och skrivkunskapen till ett nytt språk.**

ÅLDER 6-11

SPRÅKFÄRDIGHETER BLAND BARN

Hur man tillgodoser elevens behov

Uppmuntra föräldrar att prata och läsa så mycket som möjligt på modersmålet med sina barn. Undersök om skolbiblioteket har böcker på deras modersmål och förvara dem i klassrummet eller hänvisa föräldrarna till dem. Finns det inga, fråga skolbibliotekarien om det skulle gå att köpa in några eller ta dig till ett lokalt bibliotek för att hitta några. Lär dig att uttala elevens namn så som familjen gör. Det får eleven att känna att deras språk och kultur värdesätts.

Istället för att fråga "Förstår du?", kan du ställa **frågor om innehållet** som ger eleverna möjlighet att visa om de har förstått instruktioner eller vokabulär (British Council).

"Läser du eller svarar du på frågan först?"

"Kan du peka ut någon som har på sig något rött?"

"Kan du namnge tre olika djur som går i ide?"

Ge återkoppling när du märker att en elev vet hur formen ska användas men har gjort ett fel, så att **eleven har en möjlighet att själv rätta till det** och får känslan av att ha uträttat något och kan bygga nervbanor för korrekt användning. Om de inte kan rätta felet själv, så kan en repetitionsgenomgång och koncentrerad övning troligen hjälpa dem.

Ge eleverna möjligheter att visa upp de språkfärdigheter och den kulturella kunskap som de har med sig in i klassrummet. Om eleverna är bekväma med idén kan du erbjuda varje elev möjligheten att lära klassen hur man säger eller sjunger något på deras språk, skriv ut skrivtecknen på de olika språken och låt barnen lära sig några bokstäver tillsammans.

Visa bildexempel för alla nya ord för att stimulera elevens minne:

Ge strukturer för att skriva och tala med korrekt grammatik och bana vägen för nästa språkfärdighetsnivå. Till exempel:

Berättelsen handlar om _____.

Först, _____.

Därefter, _____.

Slutligen, _____.

SPRÅKFÄRDIGHETER BLAND TONÅRINGAR

Vad man kan förvänta sig

Språkfärdigheter hos nybörjare

Elever kan verka blyga för att de inte vill ta risken att göra språkliga fel inför sina klasskamrater. En rolig och avslappnad klassrumsmiljö bidrar till att minska oron.

Receptiva färdigheter (lyssna och läsa) utvecklas nästa alltid snabbare än **produktiva färdigheter** (tala och skriva).

Språkelever kan behöva höra ett nytt ord minst 40 gånger innan de har förvärvat det så att de själva kan använda det på rätt sätt och med korrekt grammatik. Bli inte förvånad om en elev verkar förbryllad över ett ord som kan ha varit framträdande under vissa lektioner.

När en elev har lärt sig tillräckligt med grundläggande vokabulär för att förstå lite av det som händer i klassrummet, börjar hjärnan naturligt att prioritera struktur, och då blir ordkategorin (substantiv, verb, partikel) viktigare för språkelevens hjärna än valet av "rätt" ord. **Inlärningsstruktur är osynlig och kräver mycket mer hjärnenergi än inläringen av delarna som passar in i strukturen.**

Du kanske märker att eleverna verkar prestera bra eller "förstår" en dag, och sedan tar ett steg tillbaka nästa dag. Detta är normalt. Om en elev blandar ihop något som du trodde att de hade lärt sig, är det sannolikt så att hjärnan antingen behöver få något annat på plats för att förankra den nya kunskapen eller har börjat brottas med något nytt.

Medelhög språkfärdighet

Elever kan lära sig akademiskt innehåll (matematik, naturvetenskap) och ett nytt språk samtidigt.

Du kanske märker att eleverna verkar prestera bra eller "förstår" en dag, och sedan tar ett steg tillbaka nästa dag. Detta är normalt. Om en elev blandar ihop något som du trodde att de hade lärt sig, är det sannolikt så att hjärnan antingen behöver få något annat på plats för att förankra den nya kunskapen eller har börjat brottas med något nytt.

Det kan ta 5 år eller mer att uppnå akademisk färdighet. **En del elever kan dock fortsätta till studier på högre nivå utan att ha uppnått akademiskt nivå på språket.**

SPRÅKFÄRDIGHETER BLAND TONÅRINGAR

Hur man tillgodoser elevens behov

Språkfärdigheter hos nybörjare

Försök att utforma lektioner där eleverna har möjlighet att lyssna, läsa, skriva och tala för att uppmuntra deras språkinläring. Några exempel:

Lyssna: Be eleverna att arbeta i grupper där språkeleverna arbetar tillsammans med personer som har språket som modersmål. Ge gruppdeltagarna roller som informationsansvarig (att söka upp information i ordlistan eller på Internet), tidtagare och åhörare som lyssnar efter specifika ord.

Läsa: Läs om texter som de är bekanta med, utse en läskamrat, lär ut ljudning och ordförråd i små grupper medan andra elever läser enskilt.

Skriva: Ge strukturer, eller exempel på hur meningar kan börja, för att hjälpa eleverna att skriva om en bild på tavlan.

Tala: Låt eleverna diskutera åsikter om specifika ämnen i grupper. Därefter kan de dela med sig av gruppens svar när de fått träna med en klasskamrat.

Presentera **3-5 ord med bilder per dag**. Sätt upp orden och motsvarande bilder på en "ordvägg" i rummet, så att eleverna kan se dem. Att använda bilder stimulerar minnet och det är troligare att eleverna använder nya ord om de sätts upp på väggen.

Be eleverna att upprepa instruktionerna för dig för att se att de har förstått. Ställ **frågor för att kontrollera förståelsen** istället för att fråga "Förstår du?" (British Council).

Medelhög språkfärdighet

Försök att utforma lektioner där eleverna har möjlighet att lyssna, läsa, skriva och tala för att uppmuntra deras språkinläring. Några exempel:

Lyssna: Lyssna på en inspelning (låt, nyheter på radio) och gör en uppgift där eleverna fyller i de nyckelord som saknas.

Läsa: Lägg till en ordlista med definitioner till olika läsuppgifter.

Skriva: Sätt ihop ett textmeddelande om vad eleverna har lärt sig under en lektion.

Tala: Be eleverna att arbeta i grupper där språkeleverna arbetar tillsammans med personer som har språket som modersmål. Ge gruppdeltagarna mer krävande roller som författare, reporter eller sammanfattare.

Fortsätt att presentera 3-5 ord med bilder per dag.

Ge strukturer, eller exempel på hur meningar kan börja, för att hjälpa eleverna att skriva och stimulera kritiskt tänkande.

Till exempel:

Berättelsen handlar om _____.

Jag håller inte med _____ för att _____.

Beviset jag hittar är _____.

Ålderanpassa akademiskt innehåll så att det blir språkligt tillgängligt för alla elever, t.ex. korta ner uppgifter och lägg till ordlistor som eleverna kan behöva för att genomföra uppgiften.

Exempel:

- “Läser du eller svarar du på frågan först?”
- “Kan du peka ut ett land i Asien på kartan?”
- “Kan du säga vilken typ av väder du skulle uppleva om det var en tyfon?”

Erbjud eleverna möjligheter att presentera sina egna språk, olika förhållningssätt till olika ämnen och kulturella kunskaper i olika ämnen när det går.

Låt eleverna använda **teknik** för att organisera och uttrycka sina tankar (se resurser nedan) när det är möjligt.

Kommunikation med föräldrar (omedelbar översättning): <https://talkingpts.org>

Ordförrådsspel:

<https://duolingo.com>

Snabbkort för ordförråd:

<https://studyblue.com>

Bildsortering:

<http://popplet.com>

Källor

British Council: Checking Understanding. (n.d.).

<https://www.teachingenglish.org.uk/article/checking-understanding>

British Council: Silent Period (n.d.)

<https://www.teachingenglish.org.uk/article/silent-period>

Cummins, J. (1999). BICS and CALP: Empirical and Theoretical Status of the Distinction. Literacies and Language Education

<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED438551.pdf>

Durgunoglu, A. Y. (2002). Cross-linguistic transfer in literacy development and implications for language learners. *Annals of Dyslexia*, 52, 189-204.